

NACIONALINĖ ŠEIMŲ IR TĖVŲ ASOCIACIJA

Juridinių asmenų registras. Kodas 300560436. Adresas: Aušros vartų g., 12, LT-01303 Vilnius.

Tel. 8~673 77345. El. p. info@mususeima.lt <http://www.nsta.lt>

Atsiskaitomoji sąskaita Nr. LT927300010092485960

Nacionalinei šeimoms tarybai

2023-10-30

Nr. 20231030-01

Kopija

Šeimoms politikoms komisijai

DĖL TĖVŲ TEISIŲ UŽTIKRINIMO

Nuo šių metų rugsėjo 1d. privalomai visose Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose įvesta nauja Gyvenimo įgūdžių ugdymo bendroji programa (toliau – GĮUP). Kaip teigia NŠA, ji pakeičia nuo 2016 m. galiojusią Sveikatos, lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimoms programą (SLURŠ). SLURŠ buvo priimta visų piliečių grupių konsensuso būdu ir rėmėsi pasaulėžiūra, kuri atitiko LR Konstitucijoje bei Švietimo įstatyme įtvirtintas vertybes: prigimtinė žmogaus, lytiškumo ir šeimoms samprata.

GĮUP lytiškumo ugdymo turinį sudaro tik vieną pasaulėžiūrinę poziciją atstovaujančių VŠĮ „Įvairovės ir edukacijos namų“ parengtos metodinės priemonės. Programoje dominuoja *gender* ideologijos teiginiai, tokie kaip: “analizuoja <...> teisę rinktis <...> lytinį tapatumą” (30.2 punktas), pagal “Įvairovės edukacijos namų” pateikiamą pasaulėžiūrą. Lytinė tapatybė “Įvairovės edukacijos namų” mokymuose yra suprantama ne kaip vyro ar moters, tačiau kaip “įvairių” lyties tapatybių galimybė. Programoje siūloma 7 klasės mokinius mokyti apie kontracepcijos sąvoką, Lietuvoje prieinamas kontracepcijos priemones ir jų tikslumą; lytinis potraukis programoje mokiniams siejamas tik su malonumu ir lytiškai plintančių infekcijų vengimu. Tai aiškios nuorodos į tai, kad kuriant programą buvo vadovujamasi lytinio švietimo nuostatomis, kurių pagrindinis tikslas – rizikingo elgesio (paauglių lytinių santykių) pasekmių mažinimas, rengimą šeimoms iš viso išstumiant iš ugdymo mokykloje.

Abejonių kelia ne tik lytiškumo ugdymo dalis, bet ir siūlomas socialinio emocinio ugdymo modelis ir jo įgyvendinimo būdai bei priemonės: norėdamas sėkmingai įgyvendinti GĮUP turinį šio dalyko mokytojas, turi turėti itin daug psichologinių žinių bei profesinį pasirėngimą, prilygstantį psichoterapijos studijoms ir pasiekti rezultatą dirbdamas su didele, virš 20 vaikų turinčia, grupe. Mokinių pasiekimų vertinimas praktiškai reiškia gilių asmens savybių aprašymą; tokia užduotis turi psichologinės diagnostikos, kuriai reikalingas psichologo išsilavinimas, bruožų ir mokytojo negali būti adekvačiai atliekama. Be to, Gyvenimo įgūdžių pamokų metu vaiko vidinių išgyvenimų atskleidimas mokytojui ir visai klasei nebus nei laisvai pasirinktas, nei apsaugotas nuo kieno nors smalsių akių, todėl kyla klausimų, kaip bus apsaugomas vaiko pažeidžiamumas ir užtikrinama duomenų apie vaiką ir jo šeimą apsauga.

Labai svarbu yra ir tai, kad programa yra orientuota ne į doros, valios ugdymą ir rizikos vengimą, bet į lytinio malonumo tenkinimą ir pasekmių vengimą. Kitaip tariant, skirta ne moksleivių ugdymui, bet darbui su rizikingo elgesio jaunimo grupėmis. Parengus programą, nebuvo atliktas jos numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas. Neaišku, kokį poveikį programa turės vaikų ir paauglių psichinei ir fizinei sveikatai,

vertybinėms nuostatomis, visuomenės moralei ir socialiniams santykiams, todėl nevyriausybinių organizacijų siūlė ŠMSM atlikti ekspertinį GIUP vertinimą.

Atkreipiame dėmesį, kad **didelai visuomenės daliai svetima pasaulėžiūra grįstas mokomasis dalykas atsirado privalomame ugdymo turinyje. Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos atstovai ignoruoja šeimų organizacijų pasiūlymus ir net neįtraukia jų į diskusijas. Tai reiškia valstybės sankcionuotą moralinį diktatą, tuo pačiu ignoruojant net tėvų prigimtinę ir LR Konstitucijoje įtvirtintą (26 str.) teisę auklėti vaikus pagal savo moralinius įsitikinimus. Todėl krepiamės į Nacionalinę šeimos tarybą, kaip Lietuvos Respublikos Seimui atskaitingą šeimos politikos formavimo ir įgyvendinimo vertinimo patariamąją instituciją, ir prašome imtis priemonių, kurios užtikrintų LR teisės aktuose įtvirtintas tėvų teises:**

- **konstitucinę tėvų teisę nevaržomai ugdyti vaikus pagal savo religinius ir dorovinius įsitikinimus;**
- **LR Švietimo įstatyme numatytą galimybę dalyvauti parenkant (prireikus parinkti) vaikui ugdymo programą bei formą (47 str. 2 punktas).**

Nacionalinės šeimų ir tėvų asociacijos pirmininkė

Violeta Vasiliauskienė